

Vejledning i hvordan du laver en faskine

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

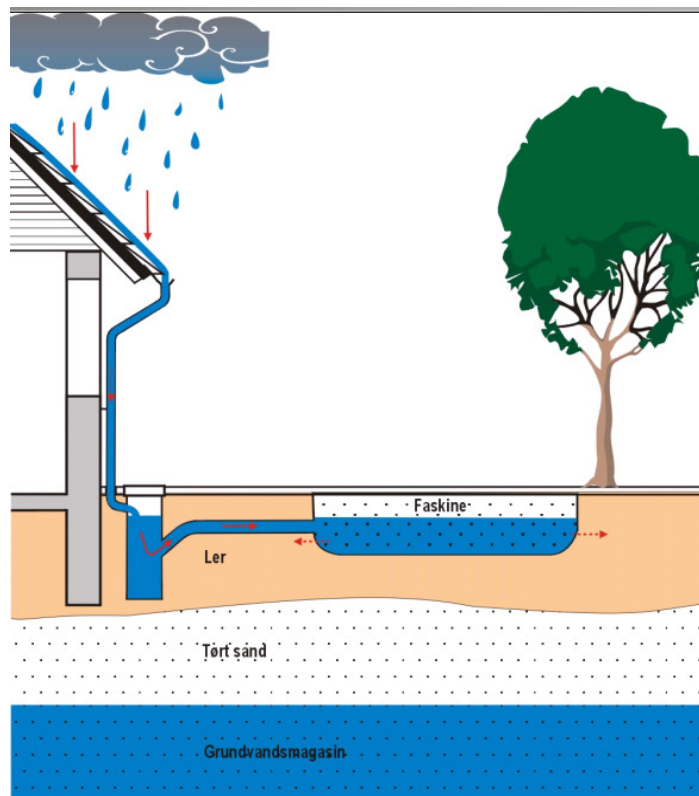
Faskiner

Hvorfor nedsive tagvand?

Det er miljømæssigt fordelagtigt at nedsive tagvand, hvor der er egnede jordbundsforhold. Herved øges grundvandsdannelsen, og belastningen på kloaker reduceres.

Tagvand nedsives i en faskine

En faskine er i princippet et hulrum i jorden, hvor tagvandet siver ud gennem faskinens bund og sider. Faskinens volumen skal være stort nok til at opmagasinere vandmængden, hvis tilstrømningen midlertidigt er større end udsivningen. Før faskinen skal der anbringes en nedløbsbrønd med dykket udløb og sandfang, så faskinen ikke stopper til. På figur 1 ses opbygningen af en faskine.

Figur 1. Opbygning af en faskine.

Tilladelse

Grundejeren skal have tilladelse fra kommunen for at kunne nedsive tagvand og overfladevand. Kommunen giver normalt tilladelsen, når følgende forhold er opfyldt:

- Der må kun ledes tagvand og vand fra befæstede arealer til faskinen.
- Dimensionering, placering og udførelse af faskinen skal sikre, at der ikke opstår overfladisk afstrømning eller gener i øvrigt.
- Afstande til vandindvindingsanlæg og recipienter skal være mindst 25 meter, se tabel 1.
- Afstande til beboelse og skel bør være som angivet i tabel 1.
- Der må ikke være registreret jordforurening på ejendommen og
- Ejendommen må ikke ligge i en tidligere grusgrav.

En af grundene til, at man skal have en tilladelse for at kunne nedsive tagvand og overfladevand i jorden, er, at der kan ske forurening af grundvandet hvis for eksempel der er forurening i jorden under faskinen. Derfor undersøger kommunen om der er kendskab til forurening på en ejendom, inden der gives tilladelse til at nedsive vand.

Hvor kan du placere faskinen?

Afstandskrav til beboelse og skel er vejledende og må bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Denne konkrete vurdering kan fx foretages af en autoriseret kloakmester, men kommunen skal altid godkende de aktuelle afstande.

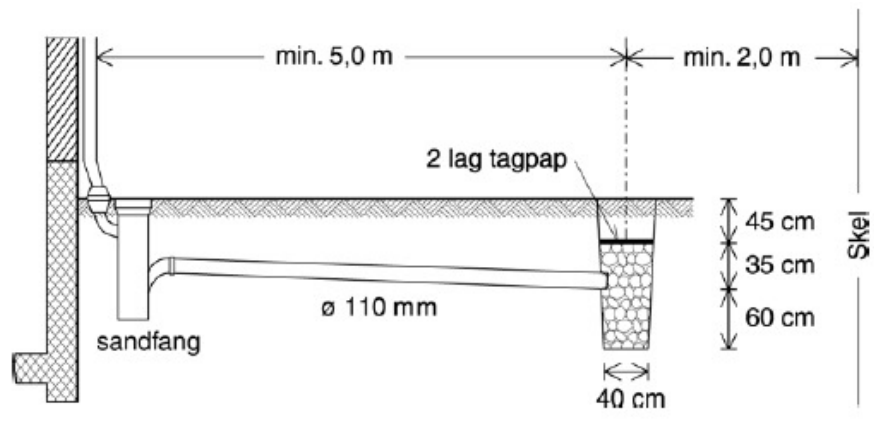
	Vejledende krav iht. SBI 185 eller DS 440	Vejledende afstandskrav ved minimal risiko*
Drikkevandsboring	25 m	
Vandløb, søer, hav	25 m	
Beboelseshus med/uden kælder	5 m	2 m*
Hus uden beboelse med kælder	2 m	2 m*
Hus uden beboelse uden kælder	2 m	1 m*
Skel	2 m	0,5 – 1 m**

* hvis terrænet falder bort fra huset, hvis huset er nyt, eller hvis der på et eksisterende hus er etableret et lag, der spærrer for opstigende grundfugt

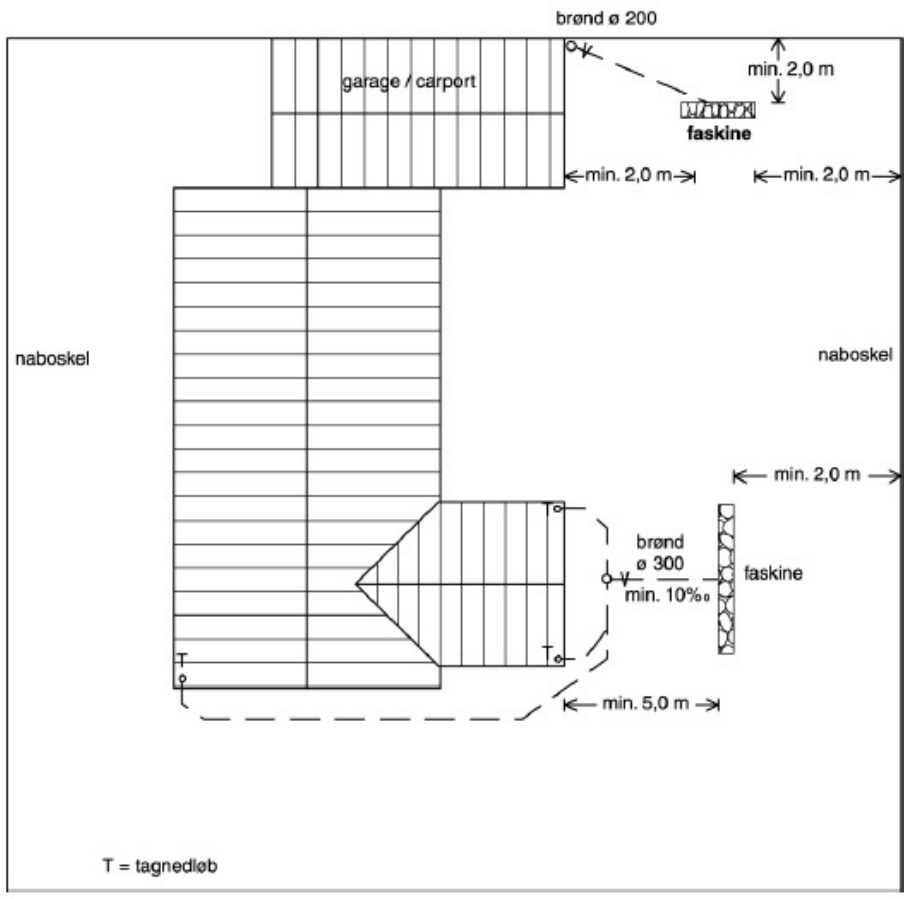
** hvis jordbundsforholdene gør, at der ikke er fare for oplødning, eller hvis nabogrunden forbliver ubebygget

Tabel 1. Afstandskrav for faskiner til drikkevandsboringer, recipienter, beboelse og skel

Du skal placere faskinen på egen grund i en afstand af mindst 2 m fra skel. Derudover skal faskinen ligge mindst 25 m fra anlæg til indvinding af vand, vandløb, søer, samlebrønde, og lignende. Faskinen skal ligge mindst 5 m fra bygninger. Ved garager og udhuse på højst 25 m² skal faskinen kun ligge 2 m væk fra bygningen.

Figur 2. Eksempel på tagvandsafløb til en faskine.

Figur 3. Oversigtstegning med placering af faskine

Jordbund

Jordbunden skal være egnet til nedsivning. Sand og grus er meget velegnet. Morænejord med ler kræver større faskiner. I meget tæt lerjord kan vandet ikke sive ud af faskinen.

Infiltrationstest

For at bestemme om jordbunden er egnet til nedsivning, anbefales det, at der udføres en infiltrationstest, der er simpel og hurtig at udføre. Infiltrationstesten beskrives kort i det følgende. For detaljer samt beregningseksempel henvises til [Rørcenter-anvisning 009](#) fra Teknologisk Institut.

Udførelse af infiltrationstest

Udstyr til infiltrationstest: Haveslange, skovl, grus, retskinne og målestok / målebånd.

Der udgraves mindst 2 prøvehuller ned til det niveau, hvor faskinen skal ligge. Selve prøvehullet skal være min. 0,25 m x 0,25 m og mindst 0,3 m dybt. Hullerne skal ligge mindst 5 m fra hinanden

Der hældes ca. 0,05 m grus i bunden af prøvehullet.

Vandmætning af jorden kan begynde. Der fyldes min. 0,20 m vand over gruslaget.

Hullet holdes vandfyldt med 0,20 m vand i ca. 30 min. I våde perioder (med meget regn) kan dette nedsættes til 15 min.

Der lægges en retskinne over hullet, og herfra måles nedstik til vandoverfladen.

Synkehastighed måles. Hvis vandspejlet synker lige meget ved 2 målinger på fx 2 min. efter hinanden, kan infiltrationstesten begynde.

Hvis synkehastigheden ikke er næsten ens ved 2 målinger, fortsættes vandmætningen, til der opnås næsten konstant synkehastighed.

Nu starter den egentlige måling. Hullet fyldes med vand. Der måles, hvor langt ned vandet synker i en given tidsperiode (fx 10 min.).

Synkehastigheden omregnes til m/s. Herefter kan testen afsluttes, og hullet tildækkes.

Eksempel

Infiltrationstesten for to forskellige prøver angiver, at vandet synker 50 mm på 10 min. i prøve 1 og 60 mm på 10 min i prøve 2.

Synkehastigheden for regnvand i prøve 1 i mm pr. sekund bliver så:

$$\frac{50 \text{ mm}}{10 \text{ min} * 60 \text{ sek}} = 0,0833 \text{ mm/s} = 0,0000833 \text{ m/s} = 8,3 * 10^{-5} \text{ m/s}$$

og synkehastigheden for regnvand i prøve 2 i mm pr. sekund bliver:

$$\frac{60 \text{ mm}}{10 \text{ min} * 60 \text{ sek}} = 0,100 \text{ mm/s} = 0,00010 \text{ m/s} = 10^{-4} \text{ m/s}$$

Den hydrauliske ledningsevne, som skal benyttes til dimensionering af et nedslivningsanlæg for regnvand, er den mindste af de 2 værdier for hele anlægget, altså $8,3 \times 10^{-5}$ m/s.

Faskinens størrelse

Som udgangspunkt bør faskiner være lange og smalle. Der kan benyttes singels (32/64 mm), sten af ekspanderet ler (letklinker) eller plastkassetter som fyldmateriale. Hvis der anvendes plastkassetter eller letklinker, skal fabrikantens anvisning følges nøje.

For at kunne sammenligne størrelsen på faskiner med forskelligt fyldmateriale er der foretaget beregninger i henhold til Spildevandskomitéens skrift nr. 25 for mindre faskiner, der max. afvander 150 m^2 overflade. Figur 2 viser de beregnede arealer, som kan tilsluttes 1 m^3 faskine i forskellige jordarter.

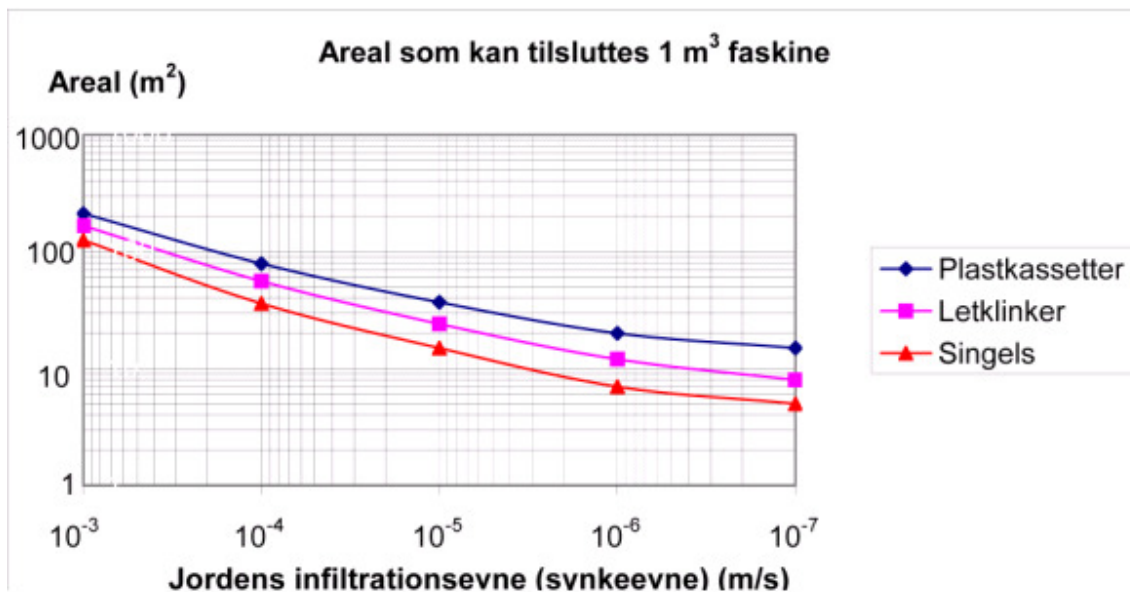
Faskiner skal overholde de projekterings- og opbygningsregler, som er angivet i [Rørcenter-anvisning 009](#) fra Teknologisk Institut.

Tommelfingerregel

En faskines rumfang skal normalt være cirka en kubikmeter per 30 m^2 tagareal. Faskinens effektive rumfang er kun rumfanget over grundvandsspejlet og under niveau for eventuelt omfangsdræn eller lignende.

OBS!

Vær opmærksom på, at det altid er leverandørens anvisning, der gælder.

Figur 4.

Areal som kan tilsluttes 1 m³ faskine af hhv. singels, letklinker eller plastkassetter i forskellige jordarter. Det forudsættes, at faskinen max. afvander 150 m² overfladeareal

Figur 4 giver mulighed for at lave en simpel beregning af størrelsen på faskinen, når blot jordens infiltrationsevne samt fyldmaterialet er kendt.

Eksempel

Til et hus med en tagflade på 150 m² er der lavet en infiltrationstest, der viser, at jorden har en infiltrationsevne på 10⁻⁶ m/s. Ved at benytte figur 2 kan det maksimale areal, der kan tilsluttes til 1 m³ faskine, bestemmes for forskelligt fyldmateriale. Herefter beregnes størrelsen på faskinen:

Singels: På figur 4 aflæses 7 m² areal pr. m³ faskine.
Faskinen skal så have størrelsen: $150 / 7 = 21 \text{ m}^3$

Letklinker: På figur 4 aflæses 12 m² areal pr. m³ faskine.
Faskinen skal så have størrelsen: $150 / 12 = 13 \text{ m}^3$

Plastkassette: På figur 4 aflæses 20 m² areal pr. m³ faskine
Faskinen skal så have størrelsen $150 / 20 = 7,5 \text{ m}^3$

Hvem skal udføre arbejdet?

Grundejeren må selv udføre arbejdet med faskiner og tilhørende ledninger. Dog må grundejeren ikke selv foretage til- og frakoblingen af det eksisterende kloaksystem. Det skal gøres af en autoriseret kloakmester.

Det er grundejeren, der har ansvaret for at få tilladelse til nedsivning af tagvand fra kommunen samt, at anlægget udføres efter gældende regler. Grundejeren har også ansvaret for vedligeholdelse af faskinen, d.v.s. oprensning af sandfanget 2 gange om året.

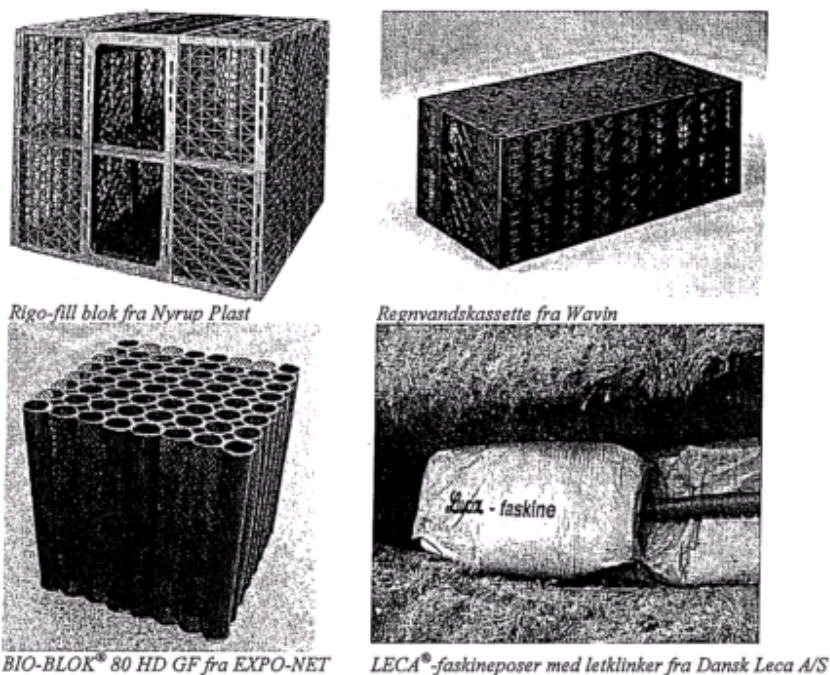
Udførelse af anlæg

Faskiner kan udføres med fyld af:

- singels (dette giver større faskiner end letklinker/plastkassetter)
- letklinker
- plastkassetter

Konkrete anvisninger på, hvordan faskiner udføres, kan fås på de forskellige fabrikanter hjemmesider.

Figur 5 viser eksempler på kassettesystemer, hvor plastkassetter anvendes til at udfylde hulrummet i jorden.

Figur 3.
Eksempler på kassetter, der kan bruges som fyld i faskiner, og som giver en stor hulrumsprocent

Figur 5.

Sådan bygges en faskine

- Der skal anbringes en nedløbsbrønd med sandfang og dykket udløb (vandlås) enten lige under tagnedløbet, eller 2 tagnedløb kan føres til en fælles ø315 mm nedløbsbrønd med sandfang og vandlås.
- Afløbet fra nedløbsbrønden skal ligge 0,75 meter under terræn for at være frostsikker.
- Ledningen fra nedløbsbrønden frem til faskinen skal ligge med 10‰'s fald.
- Lav en smal udgravning, der falder 10 mm pr. meter fra tagbrøndens udløb til det sted, hvor faskinen skal ligge. I udgravningen lægges et rødt plastrør med diameter 110 mm.
- Hullet til faskinen udgraves og faskinematerialet (singels, lecanødder eller plastkassetter) anbringes efter fabrikanten anvisning.
- Udgravningerne fyldes op med jord.

Vedligeholdelse

For at undgå, at faskinen stopper til, skal følgende vedligeholdelse laves:

- Tagrender renses lige efter løvfald (efteråret)
- Sandfanget i nedløbsbrønden skal renses ca. 2 gange om året.

Hvor kan du læse mere om faskiner?

- *Statens Byggeforskningsinstituts anvisning 185 om afløbsinstallationer.*
www.sbi.dk
- *Dansk Standard 440 om mindre afløbsanlæg med nedsivning.*
www.ds.dk
- *Ingeniørforeningen i Danmark, Spildevandskomiteen - skrift nr. 25.*
www.ida.dk
- *BYG-ERFA - erfaringsblad 930830.*
www.byg-erfa.dk